

9. ԱՇԽԱՏՈՒԹԻ ՇԱՐՇ TURNOVER

Աշխատուժի շարժի մասին տեղեկատվության աղբյուրը վիճակագրական մշտադիտարկման մեջ ընդգրկված **միջին և խոշոր** կազմակերպություններից վարձու աշխատողների վերաբերյալ ստացվող պետական վիճակագրական հաշվետվություններն են:

Աշխատուժի շարժն աշխատողների թվաքանակի փոփոխությունն է (նաև՝ վերաբաշխումը)՝ աշխատանքի ընդունվելու և (կամ) տարբեր պատճառներով աշխատանքից ազատվելու հետևանքով:

Թերգրադված (տեսանելի) են համարվում գործատուի նախաձեռնությամբ ոչ լրիվ աշխատանքային օր կամ շաբաթ (օրենսդրությամբ կամ տվյալ կազմակերպության կողմից սահմանված աշխատաժամանակի նորմայի համեմատությամբ) աշխատողները և հարկադիր արձակուրդում գտնվողները:

• Ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների վարձու աշխատողների թվաքանակը խմբավորելիս.

✓ *արդյունաբերության ոլորտում* ներառվել են հանքագործական և մշակող արդյունաբերության, էլեկտրականության, գազի և ջրամատակարարման ոլորտի զբաղվածները.

✓ *գյուղատնտեսության ոլորտում* ներառվել են գյուղատնտեսության, անտառային տնտեսության և ձկնորսության ոլորտի զբաղվածները.

✓ *ծառայությունների ոլորտում* ներառվել են առևտրի, ավտոմեքենաների և մոտոցիկլների նորոգման, փոխադրումների և պահեստային տնտեսության, կացության և հանրային սննդի կազմակերպման, տեղեկատվության և կապի, ֆինանսական և ապահովագրական գործունեության, անշարժ գույքի, մասնագիտական, գիտատեխնիկական, վարչարարական և օժանդակ գործունեության, պետական կառավարման և պաշտպանության, պարտադիր սոցիալական ապահովության, կրթության, առողջապահության և բնակչության սոցիալական սպասարկման, մշակույթի, զվարճությունների և հանգստի, սպասարկման այլ ծառայությունների ոլորտի աշխատողները:

The source of information on turnover of employees is the state statistical reports submitted by **medium and large-scale** organizations covered by the statistical monitoring.

The labour turnover is the change (also redistribution) in the number of employees due to accepting for work and (or) dismissing them for various reasons in the organizations/companies.

Underemployed (visible) are employed persons who had part-time job (compared to the working time norm defined by the legislation or by the company) by initiative of employer. Underemployed are also employees in forced leave.

• Grouping of employees by types of economic activity was made as follows:

✓ *in industry* are included employed in mining and manufacturing, electricity, gas and water supply;

✓ *in agricultural* are included employed in agriculture, forestry and fishing;

✓ *in services* are included employees in trade, repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, accommodation and food service activities, information and communication, financial and insurance activities, real estate, professional, scientific and technical, administrative and support service activities, public administration and defense, compulsory social security, education, human health and social work activities, arts, entertainment and recreation, other service activities.

9.1. Աշխատուժի շարժն ըստ տնտեսության ոլորտների
 Turnover by Spheres of Economy

տարվա ընթացքում
 during the year

համապատասխան ոլորտի աշխատողների թվաքանակի նկատմամբ, %
 as share of the number of employees respective groups, %

	Ընդունվել են աշխատողներ Accepted employees					Ազատվել են աշխատողներ Dismissed employees				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Ընդամենը Total	18.5	20.4	21.7	20.3	20.1	18.3	18.7	19.7	19.0	19.6
Գյուղատնտեսություն Agriculture	42.4	66.7	56.5	50.1	48.5	35.1	65.9	52.0	53.3	50.8
Արդյունաբերություն Industry	25.0	27.2	27.4	25.5	26.2	26.7	25.0	24.7	23.9	25.0
Շինարարություն Construction	71.5	89.6	60.8	67.6	77.8	73.1	83.0	72.7	64.9	80.2
Ծառայություններ Services	14.0	14.3	13.8	17.0	16.3	13.4	12.9	11.8	15.7	15.9
այդ թվում. including:										
Փոխադրումներ, պահե- ստային տնտեսություն, տեղեկատվություն և կապ Transportation and storage, information and communication	17.9	11.1	21.6	15.1	17.6	19.1	12.0	23.0	17.8	23.2
Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն Financial and insurance activities	15.6	27.9	31.4	27.8	23.8	14.8	17.1	17.2	18.9	20.2
Կրթություն Education	10.1	10.8	11.2	9.7	9.6	8.8	10.0	9.4	10.1	9.6
Առողջապահություն և բնակչության սոցիալական սպասարկում Human health and social work activities	6.8	8.4	8.5	11.0	9.6	7.9	8.5	7.4	11.5	9.7
Այլ Other	20.3	19.6	26.0	24.4	20.5	19.2	17.4	22.6	21.3	19.3

9.2. Աշխատանքից ազատվածներն ըստ ազատման պատճառների և տնտեսության ոլորտների
 Dismissed Employees by Reasons of Dismissal and Spheres of Economy

ընդամենը ազատվածների նկատմամբ, %
 as share of the total dismissed employees, %

	Սեփական ցանկությամբ By one's own will					Գործատուի նախաձեռնությամբ, կրճատման հետ կապված By initiative of employer; due to dismissal					Այլ պատճառներ Other reasons				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Ընդամենը Total	69.3	70.0	70.2	80.6	82.0	16.2	18.2	14.7	7.0	6.3	14.5	11.8	15.2	12.4	11.7
Գյուղատնտեսություն Agriculture	60.9	76.0	73.0	67.1	80.6	14.9	13.5	15.4	20.1	13.6	24.2	10.5	11.7	12.8	5.8
Արդյունաբերություն Industry	63.7	64.3	59.6	81.9	81.6	23.5	23.8	18.3	6.3	5.4	12.8	12.0	22.1	11.8	12.9
Շինարարություն Construction	67.7	52.6	69.8	78.6	75.7	10.2	35.2	11.4	10.0	7.6	22.1	12.2	18.8	11.4	16.8
Ծառայություններ Services	72.8	78.6	68.9	81.0	83.4	14.4	9.7	16.2	6.2	6.1	12.8	11.7	15.0	12.8	10.5
Փոխադրումներ, պահեստային տնտեսություն, տեղեկատվություն և կապ Transportation and storage, information and communication	56.8	70.2	51.9	79.2	76.9	26.6	12.0	30.8	6.1	5.3	16.6	17.8	17.3	14.7	17.8
Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն Financial and insurance activities	85.8	82.3	75.6	87.8	81.5	10.5	5.7	6.0	3.3	4.4	3.7	12.0	18.4	9.0	14.1
Կրթություն Education	69.2	74.9	74.3	70.5	75.7	17.7	10.5	10.3	9.4	8.3	13.2	14.6	15.4	20.2	16.0
Առողջապահություն և և բնակչության սոցիալական պաասարկում Human health and social work activities	72.9	82.2	86.8	61.0	83.8	18.3	11.2	8.2	5.7	7.9	8.8	6.5	5.0	33.2	8.2
Այլ Other	78.1	81.5	78.9	88.7	86.3	8.8	8.9	12.0	5.3	5.6	13.1	9.6	9.1	5.9	8.0

Գծապատկեր 9.1. Աշխատանքից ազատվածներն ըստ ազատման պատճառների
 Figure 9.1. Dismissed Employees by Reasons of Dismissal

